

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 4. prosinca 2023.
(OR. en)

16335/23

CT 192
ENFOPOL 530
COTER 235
JAI 1612

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	4. prosinca 2023.
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	15404/23
Predmet:	Zaključci Vijeća o postupanju s pojedincima puštenima iz zatvora koji mogu predstavljati potencijalnu terorističku prijetnju – <i>zaključci Vijeća (4. prosinca 2023.)</i>

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o postupanju s pojedincima puštenima iz zatvora koji mogu predstavljati potencijalnu terorističku prijetnju, koje je Vijeće (pravosuđe i unutarnji poslovi) odobrilo na 3992. sastanku održanom 4. prosinca 2023.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o postupanju s pojedincima puštenima iz zatvora koji mogu predstavljati potencijalnu terorističku prijetnju

PONOVNO POTVRĐUJUĆI da terorizam ugrožava temeljne vrijednosti Europske unije i ljudska prava te da i dalje predstavlja ozbiljnu prijetnju državama članicama;

NAGLAŠAVAJUĆI da je borba protiv terorizma i dalje prioritet Vijeća Europske unije, kao što je nedavno naglašeno u njegovim zaključcima naslovljenima „Zaštita Europljana od terorizma: postignuća i sljedeći koraci”, koji su usvojeni 9. lipnja 2022.¹;

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Europsko vijeće u zaključcima od 11. prosinca 2020.² pozvalo države članice da pojačaju svoje napore kako bi se u potpunosti iskoristile europske baze podataka i informacijski sustavi, posebno u pogledu unosa u baze podataka relevantnih podataka o osobama za koje pojedinačne države članice procjenjuju da predstavljaju ozbiljnu terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju;

PRIMAJUĆI NA ZNANJE da je Vijeće Europske unije u Zaključcima o sprečavanju i suzbijanju radikalizacije u zatvorima i postupanju s počiniteljima terorističkih i nasilnih ekstremističkih kaznenih djela nakon otpusta, usvojenima 6. lipnja 2019.³, navelo da bi se u pojedinačnim slučajevima, i to u skladu s nacionalnim pravom te uz poštovanje načela proporcionalnosti i temeljnih prava dotične osobe, nakon otpusta moglo osigurati daljnje praćenje radikaliziranih osoba za koje se na temelju procjene rizika smatra da i dalje predstavljaju prijetnju;

PODSJEĆAJUĆI da je Vijeće u istim zaključcima naglasilo da bi mogle biti korisne i mjere koje se nakon otpusta provode kako bi se teroriste ili počinitelje nasilnih ekstremističkih kaznenih djela ili počinitelje kaznenih djela koji su se radikalizirali prije ili tijekom izvršavanja kazne zatvora spriječilo da se nakon otpusta uključe u nasilne aktivnosti;

¹ 9997/22.

² EUCO 22/20.

³ 9727/19.

PODSJEĆAJUĆI da je Vijeće u istim zaključcima navelo da bi razmjena informacija o radikaliziranim zatvorenicima među državama članicama EU-a na bilateralnoj ili multilateralnoj osnovi, u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom, mogla predstavljati vrijedan alat, primjerice kada se razmijenjene informacije odnose na bivše zatvorenike koji se vraćaju ili putuju u različite države članice;

NAPOMINJUĆI da se u tim istim zaključcima ističe da bi od koristi mogla biti i poboljšana uporaba postojećih informacijskih sustava (uključujući Schengenski informacijski sustav (SIS));

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Vijeće u svojim Zaključcima o unutarnjoj sigurnosti i europskom policijskom partnerstvu, usvojenima 24. studenoga 2020.⁴, navelo da bi se posebna pozornost i dalje trebala posvećivati povratnicima iz zona sukoba, kao i zatvorima i zatvorenicima puštenima na slobodu;

NAGLAŠAVAJUĆI da je Vijeće u istim zaključcima pozvalo države članice da obrate posebnu pozornost na osobe za koje su države članice procijenile da predstavljaju terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju, ističući da se u Europi bez unutarnjih granica mora osigurati pouzdana i brza razmjena informacija kada takve osobe putuju ili se povezuju s pojedincima ili mrežama u drugim državama članicama;

ISTIČUĆI da, kao što je navedeno u istim zaključcima, Vijeće, u načelu, smatra da je važno da se u relevantne europske baze podataka i informacijske sustave unesu osobe za koje su pojedine države članice procijenile da predstavljaju ozbiljnu terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju, osim ako to nije moguće zbog pravnih ili operativnih zabrinutosti;

PRIMAJUĆI NA ZNANJE da se u Zajedničkoj izjavi ministara i ministrica unutarnjih poslova EU-a o nedavnim terorističkim napadima u Europi poziva na razmjenu informacija o osobama koje predstavljaju terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju;

⁴ 13083/1/20 REV 1.

NAGLAŠAVAJUĆI da se već ulažu naporu u povećanje razmjene informacija i razumijevanja o osobama koje predstavljaju terorističku ili nasilnu ekstremističku prijetnju, kao što je projekt *Gefährder*⁵, u obliku rasprava na stručnoj razini, izrade zbirke pristupa tijela kaznenog progona država članica pri procjeni osoba koje se smatraju potencijalnom terorističkom ili nasilnom ekstremističkom prijetnjom i postupanju s njima, kao i razvoja zajedničkog razumijevanja i neobvezujućih okvirnih kriterija za razmatranje informacija o takvim osobama i njihovo unošenje u europske baze podataka i informacijske sustave. Taj je rad usmjeren na pojedince koji se smatraju potencijalnom terorističkom ili nasilnom ekstremističkom prijetnjom, među ostalim na pojedince osuđene za terorizam ili radikalizirane zatvorenike osuđene za druga kaznena djela, koji su pušteni na slobodu ili uskoro trebaju biti pušteni na slobodu i koji se, na temelju pojedinačne procjene rizika, smatraju trajnom prijetnjom nakon puštanja na slobodu;

NAPOMINJUĆI da je Europol u svojem najnovijem izvješću o stanju i trendovima u području terorizma (TE-SAT)⁶ naglasio da je puštanje radikaliziranih pojedinaca iz zatvora i dalje razlog za zabrinutost država članica jer oni mogu nastaviti s prozelitizmom izvan zatvora i sudjelovati u pripremi terorističkih napada, dodajući da radikalizirani džihadisti nakon puštanja na slobodu mogu predstavljati rizik od nasilja ili planirati napade;

UZIMAJUĆI U OBZIR da je Unija već pretrpjela nekoliko džihadističkih napada u kojima su sudjelovali počinitelji koji su u trenutku počinjenja napada bili osuđenici ili zatvorenici pušteni na slobodu⁷;

⁵ Razvoj neobvezujućih zajedničkih okvirnih kriterija za zajedničko razumijevanje među tijelima kaznenog progona država članica EU-a o tome kada bi osobu trebalo smatrati potencijalnom terorističkom ili nasilnom ekstremističkom prijetnjom kojima se razmatraju informacije o takvim osobama i njihovo unošenje u europske baze podataka i informacijske sustave.

⁶ Europol (2023.), Izvješće Europske unije o stanju i trendovima u području terorizma (TE-SAT), https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_TE-SAT_2023.pdf

⁷ Europol (2021.), Izvješće Europske unije o stanju i trendovima u području terorizma (TE-SAT), https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf

ISTIČUĆI činjenicu da će tijekom sljedećih pet godina diljem Unije znatan broj osoba koje su osuđene za kaznena djela terorizma ili osuđene za druga kaznena djela, a zatim radikalizirane u zatvoru biti puštene na slobodu. Za taj posebni aspekt bit će potrebno da nadležna tijela ulažu veće napore u upravljanje rizicima i praćenje, koliko to dopuštaju postojeći kapaciteti i odgovarajuće određivanje prioriteta, te napore u pogledu odustajanja od terorizma i reintegracije nakon izlaska iz zatvora;

PODSJEĆAJUĆI da je Vijeće u svojim zaključcima naslovljenima „Zaštita Europljana od terorizma: postignuća i sljedeći koraci”, usvojenima 9. lipnja 2022., istaknulo ključnu važnost SIS-a zbog svih mogućih kapaciteta koje taj sustav nudi za razmjenu informacija koje bi državama članicama mogle pomoći u otkrivanju i praćenju pojedinaca koji predstavljaju terorističku prijetnju;

PRIMJEĆUJUĆI da Europol od ožujka 2021. prima izvješća o pogodcima u SIS-u u vezi s upozorenjima povezanim s terorizmom te da pruža potporu državama članicama;

PRIMJEĆUJUĆI NADALJE da se u navedenim zaključcima upućuje na operativnu dodanu vrijednost razvoja procedure za postupanje nakon pronalaska podataka za strane terorističke borbe unesene u SIS koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju, na temelju dobrovoljnog primitka obavijesti o pronađenom rezultatu;

PODSJEĆAJUĆI da je obnovljeni SIS postao operativan 7. ožujka 2023., s proširenim područjem primjene, uključujući nove dodatne kategorije upozorenja i više podataka, posebno nove vrste biometrijskih podataka i nove funkcije, čime se osiguravaju dodatni ključni alati za borbu protiv terorizma i teških kaznenih djela;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

UVAŽAVAJUĆI potencijalnu prijetnju koju predstavljaju pojedinci osuđeni za kaznena djela terorizma ili radikalizirani zatvorenici osuđeni za druga kaznena djela koji su pušteni na slobodu;

NAGLAŠAVAJUĆI potrebu za promicanjem razmjene informacija među državama članicama u vezi s podacima o pojedincima koji mogu predstavljati terorističku prijetnju, u skladu s nacionalnim i europskim pravom te uz poštovanje načela proporcionalnosti i temeljnih prava dotičnih pojedinaca;

istodobno ISTIČUĆI važnost zaštite temeljnih prava i sloboda zatvorenika puštenih na slobodu, osobito onih koji više ne predstavljaju prijetnju;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

PROMIČU, u skladu s nacionalnim pravom te uz poštovanje načela proporcionalnosti i temeljnih prava dotičnih pojedinaca, donošenje mjera usmjerenih na pojedince osuđene za terorizam ili radikalizirane zatvorenike osuđene za druga kaznena djela koji predstavljaju potencijalnu terorističku prijetnju koje se provode nakon njihova puštanja na slobodu;

DODATNO RAZVIJAJU procjenu rizika i praćenje pojedinaca koji su pušteni na slobodu ili pojedinaca koji uskoro trebaju biti pušteni na slobodu ili upravljanje njima, u skladu s višeagencijskim pristupom kojim se promiče sudjelovanje i koordinacija svih uključenih dionika;

OJAČAJU, u okviru primjenjivog prava, razmjenu informacija, bilateralnu i na razini EU-a, o pojedincima osuđenima za terorizam ili za druga kaznena djela koji su pušteni na slobodu ili uskoro trebaju biti pušteni na slobodu nakon odsluženja kazne ako procjena rizika pokaže da su i dalje radikalizirani i da predstavljaju terorističku prijetnju;

u skladu s nacionalnim pravom i pravodobno, prije njihova mogućeg puštanja na slobodu, RAZMJENJUJU informacije unutar EU-a o zatvorenicima za koje se procijeni da predstavljaju terorističku prijetnju, unošenjem njihovih podataka u SIS i, ako se takvi zatvorenici prate u okviru kaznenog progona, s pomoću Europolova informacijskog sustava (EIS) i Europolovih projekata analize. To bi trebalo činiti u skladu s pravnim zahtjevima EU-a i država članica, operativnim ograničenjima, poštovanjem načela proporcionalnosti i poštovanjem temeljnih prava kako bi se osiguralo da osobe koje predstavljaju terorističku prijetnju budu uključene u baze podataka EU-a i kako bi se olakšala provjera tih osoba u tim sustavima, među ostalim putem provjere njihovih biometrijskih podataka;

ISTRAŽE mogućnost proširenja rasprava o djelotvornoj razmjeni informacija o pronađenim podacima u SIS-u koje se odnose na upozorenja o kaznenim djelima terorizma, među ostalim o stranim terorističkim borcima koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju, od čega bi imale korist sve države članice koje žele primati pronađene podatke u SIS-u, na razmjenu informacija o pronađenim podacima u SIS-u koji se odnose na teroriste ili počinitelje nasilnih ekstremističkih kaznenih djela ili počinitelje kaznenih djela radikalizirane tijekom izvršavanja kazne u zatvoru;

UDRUŽE napore i razmjenjuju najbolje primjere iz prakse o tome kako ojačati odnose s prioritetnim trećim zemljama kako bi se, u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država članica, olakšalo protjerivanje stranih radikaliziranih počinitelja kaznenih djela koji su pušteni iz zatvora i koji, na temelju informacija kao što su sudske presude ili obavještajne informacije tijela nadležnih za nacionalnu sigurnost, predstavljaju potencijalnu terorističku prijetnju;

POZIVA KOMISIJU DA:

NASTAVI podupirati države članice, na njihov zahtjev, u razvoju, provedbi i standardizaciji alata za procjenu rizika za osobe osuđene za kaznena djela terorizma i za radikalizirane zatvorenike osuđene za druga kaznena djela, uzimajući pritom u obzir sve veću terorističku prijetnju i posljedičnu potrebu za prilagodbom alata prema potrebi, kao i u prikupljanju znanstvenih podataka potrebnih za empirijsku potvrdu tih alata i za donošenje odluka o upravljanju i praćenju puštenih počinitelja kaznenih djela koji predstavljaju terorističku prijetnju koje se temelje na dokazima;

NASTAVI olakšavati, u mjeri u kojoj je to dopušteno primjenjivim pravom, razmjenu informacija o osobama koje se smatraju potencijalnom terorističkom ili nasilnom ekstremističkom prijetnjom, uključujući osobe osuđene za terorizam ili druga kaznena djela i naknadno radikalizirane osobe koje su puštene na slobodu ili uskoro trebaju biti puštene na slobodu, među ostalim poticanjem upotrebe postojećih alata, posebno SIS-a, te, ako se te osobe prate u okviru kaznenog progona, Europolova informacijskog sustava (EIS) i Europolovih projekata analize;

PODUPIRE države članice u jačanju odnosa s prioritetnim trećim zemljama kako bi se olakšalo protjerivanje stranih radikaliziranih zatvorenika puštenih iz zatvora u njihove zemlje podrijetla;

PROMIČE, uz potporu Europola, u okviru njegova mandata i u skladu s nacionalnim pravom i pravom EU-a, razmjenu dobrih primjera iz prakse među državama članicama, posebno u pogledu provedbe procjena prijetnji prije puštanja osuđenih osoba na slobodu i izricanja probacijskih ili sigurnosnih mjera nakon puštanja na slobodu.
